

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 184/2010-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti I. M., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. M. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001 p o r u š e n é b o l o .

2. I. M. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Prievidza povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Prievidza je povinný uhradiť I. M. trovy konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 184/2010 z 22. apríla 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť I. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001 (ďalej aj „namietané konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že v roku 1995 bolo proti sťažovateľovi začaté trestné konanie vo veci spáchania trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva, neskôr spojené s trestným konaním vo veci spáchania trestného činu lúpeže a trestného činu vydierania. Od augusta 2001 je spojené konanie vedené pod sp. zn. 2 T 223/2001.

Sťažovateľ uviedol, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo namietané konanie právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ďalej aby vyslovil, že neprimeraná dĺžka trestného konania je dôvodom na zastavenie trestného stíhania alebo dôvodom mimoriadneho zníženia trestu, zároveň požadoval, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 50 000 €, ako aj úhradu trov konania.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 521/10 doručeným ústavnému súdu 19. mája 2010, v ktorom okrem prehľadu procesných úkonov v napadnutom konaní k veci uviedla:

„Z vyššie uvedeného je zrejmé, že hlavným príčinami nepochybne dlhého trvania súdneho konania vo veci sp. zn. 2 T/223/01 boli problémy v zabezpečovaní účasti svedkov a okolnosťami na strane obžalovaných. Vo veci bolo priebežne nariadené množstvo termínov hlavných pojednávaní. Hlavné pojednávania boli opakovane odročované, a to aj pre dôvody na strane sťažovateľa. Dlhšiu dobu neboli nariadené termíny hlavného pojednávania pre prekážku, ktorá súvisela s iným prebiehajúcim trestným konaním, ktoré sa týkalo spoluobžalovaných sťažovateľa a v súvislosti s vydaním príkazu na zatknutie na spoluobžalovaného sťažovateľa, voči ktorému sa neskôr konalo ako proti ušlému. Významnou príčinou pri predlžovaní súdneho konania bolo to, že súd musel zabezpečovať účasť svedkov, čomu predchádzalo rozsiahle zisťovanie ich pobytu. Je nepochybné, že konanie trvalo dlho, no nebolo to spôsobené nečinnosťou sudcu. Vo veci bol dňa 8. 1. 2010 vyhlásený rozsudok a vec sa nachádza pred predložením odvolaciemu súdu.

Sťažovateľ pravdivo uvádza, že dňa 29. 1. 2010 podal sťažnosť pre porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pričom táto sťažnosť bolo vybavená dňa 17. 3. 2010. Z uvedeného je zrejmé, že hlavným dôvodom, pre ktorý podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, nie je jeho nespokojnosť s dĺžkou súdneho konania, ale predovšetkým nespokojnosť s odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Prievidza. Dĺžka konania nebola spôsobená nečinnosťou sudcu, ale inými objektívnymi skutočnosťami, pre ktoré nebolo možné vo veci rozhodnúť.“

Na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu k sťažnosti reagoval sťažovateľ podaním zo 14. júna 2010, v ktorom okrem iného uviedol:

„Ja som rozhodne nespôsobil prieťahy v posudzovanej veci a podľa môjho názoru mal odporca od roku 1996 dostatok aj procesných právnych nástrojov, aby v súlade s Trestným poriadkom (napr. ustanovenie § 2 ods. 4 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb.) zabezpečil prejednanie veci čo najrýchlejšie s dôsledným zachovávaním mojich občianskych práv zaručených ústavou. Tomu, že tak odporca nepostupoval, nasvedčuje nielen obmedzenie mojej osobnej slobody z časti nezákonnou tzv. útekovou väzbou, teda využitím zákonného nástroja počas nezákonne dlhej doby väzby, ale i to, že neboli využité zákonné možnosti Trestného poriadku proti zbytočným prieťahom, napr. postup podľa § 23 najmä už vo vzťahu v žalovanému trestnému činu podvodu. Odporca nepostupoval dôsledne ani pri zabezpečovaní účasti svedkov pri prejednávaní veci. Napokon aj tak s dlhoročným časovým odstupom výpovede dôležitých svedkov z prípravného konania boli len prečítané. Nemožno preto prisvedčiť odporcovi, že s prihliadnutím na okolnosti tejto veci (dôkaznú situáciu vo vzťahu ku mne) bola moja vec prejednaná v primeranej dobe. Zotrvávam na svojom názore, že bolo závažným spôsobom porušené aj moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Argumentácia odporcu, že mi nevadí neprimerane dlhá doba prejednávania veci, ale to, že som dostal vysoký trest, nezodpovedá skutočnosti, nemá oporu v dôvodoch mojej sťažnosti a svedčí len o ďalšom ľahostajnom prístupe odporcu k môjmu základnému právu zaručenému Ústavou SR a Dohovorom.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 223/2001 ústavný súd zistil, že uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Banskej Bystrici č. k. VP 120/20-95 z 11. augusta 1995 bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie

za trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona účinného v relevantnom čase (ďalej len „Trestný zákon“). Rozsudkom okresného súdu č. k. 4 T 349/95-793 zo 6. novembra 1996 bol sťažovateľ uznaný za vinného a odsúdený. Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 3 To 14/97 z 18. marca 1997 rozsudok okresného súdu zo 6. novembra 1996 zrušil a vec z dôvodu neúplnosti skutkových zistení vrátil do prípravného konania. Nová obžaloba v uvedenej veci bola na sťažovateľa podaná 6. marca 2000 pod č. k. Pv 907/99-34.

Okrem uvedenej veci bola okresnému súdu na sťažovateľa 30. marca 2000 podaná obžaloba č. k. Pv 870/99-93 z 27. marca 2000 pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona a pre trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní uskutočnenom 31. mája 2000 podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku obidve trestné veci spojil na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 2 T 129/00 a následne od augusta 2001 je predmetná vec vedená pod sp. zn. 2 T 223/2001.

Ďalší priebeh napadnutého konania, resp. prehľad procesných úkonov dosiaľ vo veci vykonaných uvedený vo vyjadrení okresného súdu z 26. apríla 2010 sa podľa zistení ústavného súdu zhoduje s obsahom zapožičaného spisu a je takýto:

„- dňa 3. 8. 2001 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 26. a 27. 9. 2001;

- dňa 21. 9. 2001 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti predsedovi senátu JUDr. P. B. a žiadal o odňatie veci Okresnému súdu Prievidza, o čom rozhodol Krajský súd v Trenčíne dňa 29. 1. 2001 (správne má byť 29. 11. 2001, pozn.);*
- dňa 10. 12. 2001 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 3. 12. 2002, pričom toto hlavné pojednávanie bolo zrušené z dôvodu kolízie pojednávaní obhajcu sťažovateľa;*
- dňa 17. 12. 2001 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 20. a 21. 2. 2002, ktoré sa uskutočniť nemohlo pre nemožnosť predvedenia obžalovaného C.;*

- dňa 13. 2. 2002 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 3. a 4. 4. 2002, pričom obžalovaný dňa 2. 4. 2002 požiadal o odročenie pojednávania;
- dňa 19. 7. 2002 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 18. 9. 2002, pričom bol vypočutý obžalovaný sťažovateľ a za účelom výsluchu ďalších svedkov bolo hlavné pojednávanie odročené na 26. 9. 2002;
- hlavné pojednávanie sa konalo dňa 26. 9. 2002 s tým, že bolo odročené na 13. 11. 2002; hlavné pojednávanie nariadené na 13. 1. 2002 bolo zrušené pre nemožnosť predvedenia obžalovaného C., bol stanovený termín pojednávania na 11. 12. 2002, pričom toto hlavné pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom pripojenia rozhodnutia týkajúceho sa spoluobžalovaných C. a Ž.;
- rozhodnutie týkajúce sa spoluobžalovaných C. a Ž. bolo predložené dňa 7. 11. 2003;
- dňa 2. 1. 2004 (správne má byť 2. 12. 2003, pozn.) bol nariadený termín hlavného pojednávania na 29. 1. 2004, pričom pojednávanie bolo odročené pre nemožnosť doručenia predvolania obžalovanému C.;
- dňa 19. 2. 2004 bol nariadený termín hlavného pojednávania na 7. 4. 2004, pričom tento termín hlavného pojednávania musel byť zrušený pre nemožnosť predvolania obžalovaného C., následne bolo zisťovaný pobyt obžalovaného C.;
- dňa 8. 11. 2004 bol nariadený termín hlavného pojednávania na 28. 1. 2005, ktoré bolo odročené pre nemožnosť predvolania obžalovaného C., na ktorého bol už dňa 27. 8. 2004 sudcom pre prípravné konania v inej trestnej veci vydaný príkaz na zatknutie a neskôr európsky zatýkací rozkaz, ktorý nebol zrealizovaný;
- dňa 7. 3. 2008 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo odročené na 26. 6. 2008 za účelom vypočutia ďalších svedkov na 26. 6. 2008;
- hlavné pojednávanie dňa 26. 6. 2008 bolo odročené pre neprítomnosť prísediaceho K. na 10. 10. 2008, bol zisťovaný pobyt svedkov;
- hlavné pojednávanie dňa 10. 10. 2008 bolo odročené na neurčito pre neúčast prísediaceho K., pričom bol zisťovaný pobyt svedkov;

- *dňa 10. 4. 2009 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 18. 6. 2009, pričom bolo odročené za účelom predvolania svedkov;*
- *dňa 18. 6. 2009 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo za účelom predvolania svedkov odročené na 14. 8. 2009;*
- *dňa 14. 8. 2009 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo za účelom predvolania svedkov odročené na 30. 10. 2009;*
- *hlavné pojednávanie dňa 30. 10. 2009 bolo odročené pre chorobu predsedu senátu;*
- *d ďalšie hlavné pojednávanie sa konalo dňa 8. 1. 2010 a na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, pričom proti rozsudku bolo podané odvolanie každým z obžalovaných.“*

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. júna 1968).

Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného prerokovaná, je pojem „primeraná lehota“ relatívny. Primeranosť doby konania... sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESLP vo veci König v. Nemecko z 28. júna 1978).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 813/00), pričom „k naplneniu práva na súdnu ochranu v rozhodovaní o veci samej dochádza zásadne právoplatným rozhodnutím...“ (IV. ÚS 68/02).

Pri posudzovaní, či vo veci došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 26/02) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú povaha konania, teda právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd vo veci postupoval. Povahou konania treba rozumieť nielen jeho zložitosť alebo naopak jednoduchosť na jednej strane, ale aj jeho význam pre obvineného na strane druhej.

Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného [obmedzenie práv a slobôd, vplyv na povesť, postavenie v zamestnaní a pod. (napr. rozsudok ESLP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. júna 1987)].

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov a najmä s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu konštatuje, že vec ani zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti. Ústavný súd pripúšťa, že k predĺženiu konania mohlo čiastočne prispieť spojenie trestnej veci sťažovateľa s jeho ďalšou trestnou vecou uznesením okresného súdu z 31. mája 2000. Napriek tomu však ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné plynulo postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa. Ústavný súd napokon poznamenáva, že okresný súd na zložitosť veci vo svojom vyjadrení k sťažnosti nepoukázal.

2. Ústavný súd taktiež posudzoval správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania z hľadiska prieťahov v jeho priebehu. Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti okrem iného uviedol, že *„hlavné pojednávania boli opakovane odročované, a to aj pre dôvody na strane sťažovateľa“*. Je pravdou, že sťažovateľ požiadal o odročenie hlavného pojednávania nariadeného na 2. apríl 2002 z dôvodu vykonávania práce mimo územia Slovenskej republiky a neskôr z toho istého dôvodu prejavil súhlas, aby sa vo veci konalo bez jeho prítomnosti, no podľa názoru ústavného súdu uvedené skutočnosti mali zanedbateľný podiel na doterajšiu dĺžku konania. Obdobne ústavný súd hodnotí aj ospravedlnenú neúčasť sťažovateľovho právneho zástupcu na hlavnom pojednávaní v jednom prípade, a to z dôvodu kolízie so skôr nariadeným hlavným pojednávaním v inej trestnej veci. Ústavný súd nezistil žiadne iné skutočnosti na strane sťažovateľa, ktoré by bolo potrebné v súvislosti s prieťahmi v napadnutom konaní pripísať na jeho ťarchu.

3. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd zistil, že v časti konania vedeného okresným súdom proti sťažovateľovi pre trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva ešte pred spojením s trestným konaním vedeným proti sťažovateľovi pre trestný čin lúpeže a vydierania (obe konania boli spojené na hlavnom pojednávaní okresného súdu uskutočnenom 31. mája 2000) bol postup okresného súdu neefektívny, čo vyplýva najmä zo skutočnosti, že rozsudok okresného súdu č. k. 4 T 349/95-793 zo 6. novembra 1996 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 14/97

z 18. marca 1997 zrušený a z dôvodu závažných skutkových a procesných pochybení bola vec vrátená podľa § 260 Trestného poriadku na došetrenie prokurátorovi.

V odôvodnení uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 To 14/97 z 18. marca 1997 sa okrem iného uvádza:

„Vzhľadom na zistené pochybenia a nedostatočné zistenie skutkového stavu zrušil odvolací súd podľa § 258 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 260 Tr. por. vrátil vec prokurátorovi na došetrenie. K vráteniu veci až do štádia prípravného konania došlo z dôvodu, že zistené pochybenia spočívajúce v nedostatočnom objasnení veci majú svoj podklad v nesprávnom postupe orgánov prípravného konania a pre zistenie skutkového stavu veci vzhľadom aj na povahu dôkazov, ktoré je potrebné vykonať, je to v posudzovanom prípade nevyhnutné.

V rámci došetrenia bude potrebné odstrániť vytýkané nedostatky, vykonať dôkazy, na ktoré sa v tomto rozhodnutí poukazuje i ďalšie dôkazy, ktoré sa preukážu byť potrebné na zistenie skutkového stavu veci. Až po doplnení dokazovania v naznačených smeroch bude možné v súlade so zákonom rozhodnúť o dôvodnosti podania novej obžaloby a postavení obžalovaných pred súd.“

Z rozboru veci v ďalšom priebehu napadnutého konania vyplýva, že okrem nepodstatných procesných úkonov, ktoré nesmerovali k rozhodnutiu v merite veci, bol okresný súd viac ako 3 roky bez relevantného dôvodu nečinný v období od 28. januára 2005 (neuskutočnené hlavné pojednávanie) do 7. marca 2008 (uskutočnené hlavné pojednávanie).

Okrem uvedeného je potrebné na ťarchu okresného súdu z pohľadu skúmania možnosti existencie prierahov v napadnutom konaní pripísať aj skutočnosť, že konania nariadené na 26. jún 2008 a 10. október 2008 sa neuskutočnili pre neúčast' prísediaceho (nekompletný senát).

Ústavný súd konštatuje, že neefektívnosť postupu okresného súdu v napadnutom konaní vyplýva aj z toho, že napriek nedisciplinovanosti svedkov a v niektorých prípadoch aj obžalovaných a ich právnych zástupcov, ktorí sa bez ospravedlnenia nedostavili

na hlavné pojednávania, okresný súd vôbec nevyužil proti nim donucovacie prostriedky v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Ústavný súd napokon zdôrazňuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je v okolnostiach danej veci neakceptovateľné, aby napadnuté konanie v označenej trestnej veci nebolo ani po takmer 15 rokoch právoplatne skončené.

Ústava vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu pripisuje osobitný význam tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť aj dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým aj vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02, IV. ÚS 26/02).

Ústavný súd s poukazom na uvedené dospel k záveru, že v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Napriek tomuto záveru ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov vzhľadom na to, že okresný súd na hlavnom pojednávaní uskutočnenom 8. januára 2010 vyhlásil rozsudok vo veci samej.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd môže priznať tomu, koho právo alebo slobody sa porušili, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa odseku 5 citovaného zákonného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázal najmä na to, že neprimeraná dĺžka trestného konania negatívne ovplyvnila jeho život, k čomu konkrétne uviedol: *„Ja som už v súčasnosti mohol žiť riadnym životom, starať sa o svoju rodinu a robiť si plány do budúcnosti. Takto stále žijem s vedomím, že kedykoľvek môžem byť odsúdený a poslaný do výkonu trestu. Nepriaznivo to vplývalo a vplýva na môj psychický stav, ale aj na moje možnosti v zamestnaní a rodinnom živote.“*

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 2 T 223/2001, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ sa sťažovateľ v sťažnosti domáhal, aby ústavný súd vyslovil, že neprimeraná dĺžka trestného konania je dôvodom na zastavenie trestného konania, alebo dôvodom mimoriadneho zníženia trestu, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o uvedenej požiadavke je v súčasnom štádiu konania vo výlučnej právomoci všeobecných súdov, a preto sa ňou nezaoberal.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. J. H. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 240,46 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,21 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 254,88 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2010